

Expunere de motive

La data de 14 mai 2018, printr-un apel către întreaga clasă politică din România, Presedintele Asociației Fostilor Detinuti Politici din România și Victime ale Dictaturii din România (AFDPR) considera că este nevoie să reamintească faptul că ei sunt „*aceia cărora, în urmă cu 60-75 de ani, Statul Român le-a luat pentru totdeauna, libertatea, sănătatea, tinerețea, agoniseala și multora - viețile.*”

De asemenea, se mai arată în acest Apel al Președintelui AFDPR următoarele:

„Noi suntem aceia care, arestați de Securitate, am fost judecați de tribunale militare, condamnați la moarte sau la munci silnice.

Noi suntem aceia care, torturați, bătuți, înfometăți, înlănțuiți și lipsiți de minime condiții de igienă și asistență medicală, am muncit 5 ani la Canalul Dunărea — Marea Neagră, tot 5 ani în minele de plumb de la Nistru, Căvnic și Baia Sprie.

Noi am construit Fabrica de ciment de la Tașca și Barajul de la Bicaz.

Noi am construit marile combinate chimice la Onești și Borzești.

Noi am construit digurile de pământ din Balta Brăilei și Delta Dunării.

Noi am construit canale de irigații.

Noi am recoltat stuf, iarna, cu picioarele în apa înghețată, mâncând șerpi cruzi.

Noi am prestat munci agricole și multe altele.

Peste tot, normele de muncă erau imposibil de realizat. Cei ce nu-si îndeplineau norma de muncă, erau opriți în poarta lagărelor și bătuți bestial.

Statul Român a fost acela care a creat, pentru noi, asemenea condiții, încât am lăsat pe acolo mii de morți îngropați miselește în miez de noapte și ale căror morminte nu se cunosc.

Tot ce a avut acest popor mai drept, mai moral, mai sfânt, mai bine pregătit profesional, a trebuit să moară în condiții nemaiîntâlnite în lumea comunistă europeană.

În naivitatea noastră, în anul 1990, am sperat ca Statul Român să repara aceste nedreptăți sâcâte, în principal, față de elitele neamului românesc.

A apărut acel Decret Lege nr. 118/1990, care are doar un caracter social și viager, ce ne permite să ne târâm până la moarte.

Nici vorbă de repărții morale și materiale pentru ceea ce, în mod samavolnic, Statul Român ne-a luat.[...]

Cu foarte mare întârziere, adică după 20 de ani, a fost votată în Parlament și promulgată de Președinte, Legea nr.221/2009, care ne conferea posibilitatea de a percepe Statului Român, daune morale și materiale. La scurt timp, Curtea Constituțională de atunci, ne face pe toți nevăzători și lipsiți de posibilități intelectuale, declarând-o „neconstituțională”.

S-a întrebat vreodată cineva ce lăsăm copiilor și nepoților noștri? Desigur că nu!

[...]

Am apelat cu memorii și audiente de-a lungul anilor, la instituția „Avocatul Poporului”, sperând că vom găsi un sprijin. Dar și de această dată ne-am înșelat. N-am realizat al cărui popor este această instituție „Avocatul Poporului”?

Am constatat că în limbajul legiuitorilor, în România, urma; înseamnă doar soț soție supraviețuitori, copiii rămânând pe dinafară, adică, ai nimănui. Copiii au suferit alături de părinții lor, suportând aceleași privațiuni, ei neputând urma la timpul potrivit, studiile dorite. Copiii foștilor deținuți politici erau scoși de către învățători sau profesori la tablă în fata clasei, după care se adresau: „Priviți cum arată un pui de năpârcă! Priviți cum arată fiul unuia care a supt sângele clasei muncitoare!” Mulți dintre copiii noștri au fost dați afară din școli și facultăți. Statul Român a găsit de cuviință să nu ofere nici cea mai mică reparație față de aceștia. [...]

În continuarea Apelului, AFDPR consideră, în consonanță cu scopul avut în vedere de inițiatorii prezentei inițiativei legislative că „ simbol al luptei anticomuniste și al rezistenței împotriva sistemului comunist, foștii deținuți politici, cei care au îndurat ani de temnița în numele libertății, ca și cei deportați și strămutați prin măsuri administrative abuzive, nu au beneficiat, ei și familiile lor, de un sprijin real din partea statului român, a patriei pentru care s-au jertfit, sau, în cele mai dramatice cazuri au plătit cu viața.

România este un stat membru al Uniunii Europene. Revenirea noastră în marea familie europeană, desprinderea tarii de sistemul criminal comunist, impus de Rusia sovietică, se datorează în mare măsură luptei duse pe parcursul a peste patru decenii de cei mai demni fii ai poporului nostru. În lumina acestui adevăr de necontestat, prin măsurile pe care le propunem, nu facem altceva decât să recunoaștem sacrificiului lor în consonanță cu gratitudinea și respectul pe care se cuvine să le acordăm celor ce s-au împotrivit prin toate mijlocele asasinării morale a societății românești. Apartenența noastră la Uniunea Europeană ne obligă să ținem cont de o serie de declarații și rezoluții referitoare la asigurarea reparațiilor cuvenite victimelor regimului totalitar comunist. Pentru exemplificare amintim de: Rezoluția 1096 din 1996 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei

privind „Masurile de eliminare a moștenirii fostelor sisteme totalitare comuniste” și de Rezoluția 1481 din 2006 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei privind „Necesitatea condamnării internaționale a crimelor regimurilor comuniste totalitare”. În baza acestor acte cu caracter de recomandare pentru statele membre ale Consiliului Europei, la care România a aderat, este necesar ca persoanele nevinovate care au fost persecutate pentru fapte, care ar fi considerate legale într-o societate democratică, să fie reabilitate, să le fie restituite proprietățile confiscate și, atât timp cât victimele regimului comunist sau familiile lor mai sunt în viață, să poată primi compensații pentru daunele morale suferite.

Se cuvine a adăuga la exemplele de mai sus și „Raportul final al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România” în baza căruia, în data de 18 decembrie 2006, Președintele României în fața Parlamentului, a condamnat regimul comunist declarându-l ilegal și criminal. În discursul său Președintele României condamna politica de anihilare a unor întregi categorii sociale în numele luptei de clasă, spunând: <<Cei mai de seamă reprezentanți ai elitelor din România au fost eliminate fie prin asasinat, fie prin deportare, înțemnițare, munca forțată sau marginalizare. S-a recurs la o logică a vinovăției colective și persecutarea familiilor celor bănuți de intenții sau de acțiuni anticomuniste. S-a recurs la criterii aberante pentru a distruge șansele copiilor din familii/e cu "origine nesănătoasă" de a studia în învățământul superior.>>

Și ca o consecință firească, Președintele declara:

<<În numele Statului român, îmi exprim regretul și compasiunea pentru victimele dictaturii comuniste. În numele Statului român, cer scuze celor care au suferit, familiilor lor, tuturor celor care, într-un fel sau altul, și-au văzut destinele ruinate de abuzurile dictaturii. >>

Acest regret și această compasiune este întărită de Președinte când spune:

<<Susțin solicitările foștilor deținuți politici legate de recunoașterea publică a tragediei prin care au trecut.>>

Pentru această recunoaștere se impune luarea unor măsuri reparatorii, cum ar fi: majorarea pensiilor foștilor deținuți politici și a urmașilor direcți ai acestora prin acordarea unei pensii suplimentare; acordarea unor indemnizații retroactive compensatorii; acordarea a cât mai multe gratuități (asistența medicală și medicamente, transport urban și interurban, compensații la căldură, energie electrică, apă, gaz metan etc.)

Din păcate, de la data condamnării comunismului și până în prezent, nu s-a produs nici o îmbunătățire semnificativă în viața foștilor deținuți politici în timp ce numărul lor s-a micșorat în mod dramatic fiind pe cale de dispariție. Din cei cca 150 de mii de foști deținuți politici care mai erau în viață în 1990, an în care a apărut Decretul-Lege 118, mai supraviețuiesc astăzi mai puțin de 2000. Marea majoritate a beneficiarilor acestui Decret lege (cca 35 de mii) este constituită din deportați, strămutați, și soțiile celor decedați,

numărul acestora scăzând anual într-o proporție alarmantă. Spre exemplu, din cele peste 44.000 de persoane deportate (strămutate) în Bărăgan în perioada 1951-1956 au mai rămas în viață cca 6-7 mii.

Singura încercare, eșuată de altfel, de a aduce reparațiile cuvenite pentru suferințele îndurate de sutele de mii de victime ale regimului comunist s-a datorat apariției Legii 221/2009, în baza căreia persoanele în cauză se puteau adresa justiției, în procese individuale, cerând reparații morale și materiale în conformitate cu prevederile acestei legi. Din păcate, încă un an de la apariția acestei legi, Curtea Constituțională considera ca ART.5 lit. a) din lege, cel care se referă la acordarea de compensații bănești pentru daune morale, ca fiind neconstituțional, motivul principal invocat fiind existența Decretului-lege 118/1990, pe care CCR îl considera ca fiind de aceeași speță cu legea în cauză care este tot o lege de reparații morale.”

Pentru a asigura echivalența între reparațiile morale acordate de statul român și situația socială a categoriilor vizate de obiectul de reglementare al prezentei propuneri legislative propunem majorarea indemnizației foștilor deținuți politic și categoriilor asimilate la 700 de lei pentru fiecare an de suferințe din cauze politice, cât și extinderea categoriei de beneficiari și la copiii celor au avut de suferit din motive politice. Aceștia din urmă, alături de soția/soțul supraviețuitor propunem să beneficieze de o indemnizație lunară echivalentă cu un salariu minim brut aflat în plată la data intrării în vigoare a prezentei legi.

În raport cu articolul 138 alin. (5) din Constituția României indicăm ca sursă de finanțare a prestațiilor propuse reprezentând reparații morale Bugetul anual al asigurărilor sociale de stat, Capitolul bugetar din care se efectuează plata indemnizațiilor stabilite în prezent prin Decretul –Lege 118/1990.

Modalitatea de reglementare aleasă se inițiatori este modificarea și completarea Decretului-Lege 118/1990.

Inițiatori:

Raluca Turcan, Lider Grup PNL

Gabriel Andronache, Deputat PNL

Ioan Cupșa, Deputat PNL

